REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 230. Brașov, Sâmbătă 19 Octomvrie (1 Noemvrie). 1902.

Visita regelui Carol la Rusciuc.

Vestea, că regele Carol al României va face în curênd o visită în principatul vecin bulgar și că Bulgarii se pregătesc pentru primirea lui, e de natură a împrăștia impresiunile penibile, ce le-a fost lăsat în urma sa faptul, că la serbările dela Șipca nu a fost învitată și vitéza armată română, care și-a vĕrsat sângele la Grivița și la Plevna și pentru liberarea Bulgariei.

Este acum botărît, că regele României va face o visită principelui Ferdinand al Bulgariei la Rușciuc. Deși regele Carol datoresce domnitorului bulgar c'o contra-visită, totușĭ împrejurarea, că acéstă visită se face tocmai acum, este de-o deosebită importanță pentru bunele și amicabilele relațiunĭ ale ambelor țĕrĭ. Ba pressa oficiósă bulgară salutând venirea suveranului român, dice, că acest pas va contribui nu numai la strîngerea bunelor relațiunĭ, ci și la o apropiere a ambelor țĕrĭ.

Firesce că foile oposiționale bulgăresci, dintre carĭ unele agitau erĭ alaltăerĭ în contra „României, au vrut sĕ afle și de astădată un nod pentru a slăbi importanța amintitei visite, ceea-ce nu le-a succes. Ele afirmă, că regele Carol ar fi refusat de a merge la Sofia, și dic, că visita lui la Rusciuc este a se privi numai ca un act de curtoasiă.

Imprejurarea că cu ocasiunea acésta este proiectată și o escursiune pe câmpul dela Plevna, unde s'au dat bătăliile decisive ale armatelor ruso-române în contra Turcilor și că s'au dus la Rusciuc chiar ministru-președinte cu ministru de resboiŭ și cu agentul diplomatic bulgar dela Petersburg, spre a stabili definitiv programul de primire a regelui Carol, arată îndestul, că cercurile competente dela Sofia pun mult mai mare greutate pe visita regală română, de cât vreau a face sĕ se crédă foile oposiționale bulgare.

Hotărîrea acésta luată de regele Carol, căreia a trebuit sĕ-i premérgă o ințelegere prealabilă între cabinetele din Bucurescĭ și Sofia, este un semn bun și liniștitor în ce privesce situația actuală și ne îndreptățesce a crede, că turburările actuale din Macedonia nu sunt privite de aceste guverne ca evenimente, carĭ ar puté sĕ amenințe serios pacea în peninsula balcanică.

Discursul tronului, cu care principele Ferdinand a deschis alaltăerĭ Sobrania bulgară, pe lângă aceea că constată cele mai amicabile raporturĭ cu tóte statele, mai accentuéză, că guvernul princiar îșĭ dă tóte silințele de a păstra „atitudine corectă“ în raporturile internaționale. In fine vorbesce de „esecutarea dispozițiunilor tratatelor internaționale, carĭ garanteză desvoltarea pacĭnică a Orientului european“.

Un alt semn liniștitor este și intențiunea ce-o are principele bulgar de a călĕtori la Constantinopol. Adevĕrat că acéstă călĕtorie ar presupune, că înalta Pórtă e aplecată de a face vre-o concesiune óre-care Bulgarilor în Macedonia, dér, décă ar fi în ajun încurcăturĭ seriose în peninsula balcanică, nicĭ vorbă n'ar mai puté fi de mergerea principelui Ferdinand la Constantinopol.

Dupa scirile cele mai nouĕ mișcarea rĕsvrĕtitóre din Macedonia a mai scădut sĕptĕmânile din urmă, și se mărginesce adĭ numai la teritoriul, care aprópe în fie-care an este bântuit de bandele bulgare.

Sĕ sperăm, că visita regelui Carol la Rusciuc va avé în adevĕr consecințele îmbucurătóre, ce le prediс diarele oficiose bulgare. Acésta ar fi un mare câștig nu numai pentru ambele popóre, român și bulgar, carĭ din vechime au trăit în cea mai bună armonie, ci și pentru interesele independenței statelor lor și a păcii și progresului în rĕsăritul Europei.

Congregația din Brașov.

(Adresa dela Pojun.)

Brașov, 31 Octomvrie.

Dăm astădĭ un resumat din discursurile, ce s'au mai rostit la adunarea comitatensă de Mercurĭ:

Iuliu Moór, preot ev. m. dice că nu află oportună decisiunea comitatului Pojun în împrejurările actuale fiind-că e convins că guverul nu va procede nicĭ-odată la revisuirea legii de naționalitate.

Nu e bine însĕ ca supărării ce a produs'o acea decisiune la naționalitățĭ, sĕ i-se dea espresiune într'un mod, ca sĕ fie supĕrațĭ alțĭ cetățenĭ (Maghiarii.) O astfel de impresiune produce propunerea comisiunei permanente.

Acéstă propunere se baséză pe presupunerea că legea naționalităților nu se esecută. Dér unde e acea lege, care se esecută în tot-déuna strict?

Nu crede, că congregația e în drept a admonesta pe ministrul de interne ca sĕ facă a se esecuta legea naționalităților. Și cum puteți pretinde sĕ se țină tot-déuna sémă de acea lege, când chiar naționalitățile nu o respectéză?

Primăria din Brașov a adresat resoluțiunĭ în limba germană părților maghiare. De când e primar Fr. Hiemesch s'au schimbat lucrurile mai spre bine. Dér vĕ puteți óre adresa în asemenĭ împrejurărĭ la ministru, ca sĕ respecteze legea naționalităților?

Propune ca sĕ se ia adresa din Pojun simplu la cunoscință și sĕ se pună apoi *ad acta*.

Dr. A. Mureșianu cere cuvêntul la ordinea dilei și rógă presidiul sĕ facă a se ceti mai întâiŭ și textul curendei dela Pojun în tóte trei limbele ca sĕ pótă urma discusiunea în deplină cunoscință de causă, căcĭ cei mai mulțĭ dintre membrii adunării nu cunosc de loc cuprinsul ei.

— Imediat ia cuvêntul Dr. Lurtz și după-ce polemiséză asupra modului de procedere la primărie, ajungênd la petiția din Pojun, repetéză cererea de a se ceti, după care apoi se tălmăcesce cuprinsul ei în tóte trei limbile.

Dr. Karl Lurtz, deputat dietal, luând cuvêntul declară, că sprijinesce moțiunea comitetului permanent, deși sciind cum e compusă majoritatea congregațiunei, cu siguranță póte predice, că moțiunea va fi primită. Crede însĕ de necesar a rĕspunde la afirmațiunile lui Moór.

D. Moór a dis, că Sașii nu sunt în drept a adresa ministrului cererea, ca sĕ se esecute legea naționalităților, de óre ce îpșișĭ Sașii n'au esecutat'o față cu cetățenii de limba maghiară.

Ceea ce însĕ, chiar după mărturisirea lui Moór se întêmplă fórte rar la magistratul orașului, la autoritățile statului este la ordinea dilei. Trebue sĕ protestăm contra călcărei sistematice a drepturilor naționalităților prin procedările observate de forurile judecătorescĭ, prin carĭ se neîndreptățesc și păgubesc țĕranii și burghezii noștri. In timpul din urmă legea naționalităților se violéză în comitatul nostru atât de grav și atât de intensiv, încât nu se póte sĕ nu luăm posiție contra acestor violărĭ.

D. Lurtz istorisesce un cas din practica sa de advocat, unde un țĕran a fost păgubit prin aceea, că i-s'a respins hârtia lui adresată unui for judecătoresc în limba germană. Hârtiile germane sunt respinse, fără sĕ li-se dea resoluție numai pe motiv, că sunt scrise nemțesce.

Moór trage la îndoielă îndreptățirea congregațiunei, de a adresa ministrului o cerere pentru esecutarea legii naționalităților. Dr. Lurtz susține din contră, că prin acésta se dovedesce un rest de încredere față cu guvernul și față cu bărbații de stat conducĕtorĭ, despre carĭ încă tot mai presupunem, că doresc și cred de necesară menținerea unei asemenea legĭ fundamentale din constituția nóstră.

Moór dice, că sĕ se ia posiție numai în casurĭ concrete. Ei bine, noi ar trebui atuncĭ sĕ rugăm pe d. fișpan, sĕ declare congregația în permanență, pentru a puté sĕ desbatem tóte jalbele nóstre. Ĭi pare bine, că Moór dice, că guvernul nu va face revisuirea legii naționalităților, regretă însĕ, că enunciațiunea lui Moór nu o póte considera de autoritativă.

La cererea lui Dr. Lurtz se dă cetire adresei de la Pojun, pe care audindu-o, combate ultimul alineat, în care se dice, că revisuirea legei naționalităților ar fi necesară în interesul bine înțeles al politicei naționale maghiare. Nu are de gând sĕ critice adresa, trebue însĕ sĕ-șĭ fixeze punctul sĕu de vedere. *Adevĕratul interes al statului cere în mod categoric, ca nu numai Maghiarii, ci și celelalte naționalitățĭ sĕ fie ocrotite în interesele lor vitale, în drepturile lor sfinte și divine.* Nu numai în interesul Sașilor, ci în interesul liniștei și desvoltărei patriei, trebue sĕ cerem esecutarea legii naționalităților și sĕ ne exprimăm părerea de rĕu, că în aceste timpurĭ grele, nu se află ceva mai bun și mai cuminte, de cât a se trimite guvernului repreșentațiunĭ pentru revisuirea legii naționalităților.

Este necesar sĕ ne înțelegem și sĕ ne apreciem reciproc. Maghiarii au câștigat simpatiile întregei lumĭ tocmai prin lupta lor pentru drepturile lor naționale și pentru libertate. De aceea ei ar trebui sĕ ne înțelégă, căcĭ nicĭ noi nu luptăm pentru alt-ceva, de cât pentru conservarea celor mai sfinte comorĭ ale nóstre, naționalitatea și limba maternă.

Décă Maghiarii sunt creștinĭ, trebue sĕ cunóscă porunca IV. „Cinstesce pe tatăl tĕu și pe mama ta“. Décă însĕ nu am lupta pentru menținerea comorilor moștenite de la părințĭ, limbă și drepturĭ naționale, n'am fi adevĕrațĭ creștinĭ.

Dr. *Zakarias* dice, că adresa comitatului Pojun a fost motivată de agresiunile agitatorilor slovacĭ. Noi — dice — avem ocasiune a sci din propria esperiență, cum lucréză agitatorii naționalităților și cum pressa naționalistă a otrăvit blândul și pacĭnicul popor, *periclitând însașĭ integritatea teritorială a statului.* (Reprobărĭ și vii protestărĭ din partea Sașilor și Românilor).

Dr. *Mureșianu*: Rog pe d. președinte sĕ cheme la ordine pe orator pentru acéstă afirmațiune.

I. *Lengeru*: Sĕ revóce, orĭ sĕ i-se ia cuvêntul.

Zakarias: In special, ce privesce pe Sașĭ, n'aș dice nimica, décă s'ar fi mărginit în cercul mai restrîns al lor săsesc, dér au dus agitația și între Șvabii din Bănat.

D. Lurtz a citat casurĭ, despre nedreptățile, ce li-se fac cetățenilor prin faptul, că nu li-se comunică decisiunile în limba pe care o pricep, și că de aicĭ resultă pagube enorme pentru cetățenĭ.

Dr. Zakariás întrébă, cine e de vină la acésta? Tot D-vóstrĕ. Dór statul ofere cu cea mai mare bunăvoință tóte înlesnirile, ca toțĭ sĕ pótă învĕța unguresce. De ce nu profitațĭ de ocasiune? Nu se póte cere ca funcționarii sĕ învețe atâtea limbĭ diferite și e mult mai natural ca poporul sĕ învețe unguresce. (Rîsete.)

Vĕ referițĭ la drepturile umanitare. Fórte bine. In adâncul inimei fie-cărui om residă sentimentul dreptății, dér acest sentiment este suprimat de considerațiunile naționale. Aduc un esemplu: La alegerea procurorului (fiscului) comitatens nu ar fi fost lucru firesc și drept, ca sĕ se alégă acela, care a fost substitut atâția anĭ? D-vóstrĕ însĕ ațĭ suprimat sentimentul dreptații și nu l'ațĭ ales pentru-că e Maghiar și interesele d-vóstre naționale au cerut sĕ alegețĭ un Român. Ei bine, ațĭ ales un Român, pe care eu fórte mult îl stimez, ca om vrednic, însĕ alegerea lui n'a fost după dreptate.

Trebue sĕ eliminăm decĭ cestiunea națională din mijlocul nostru și asta numai așa se póte face, décă se va revisui legea naționalităților. Pe urmă va fi ușor a resolvi tóte celelalte cestiunĭ după drepturile umanitare.

D-l Obert, în decursul sĕu de la Eisenach a dis, că e cetățean fidel al Ungariei. Eu îl cred. Dér a mai adăogat, că se alipesce cu tóte fibrele inimei sale la rassa și limba germană. Asta o cred încă și mai mult. Acuma suntem în relații amicale cu Germania, suntem în relații amicale și cu România. Intreb însĕ, cum se vor împăca cele douĕ fidelitățĭ, când se vor întórce împrejurările așa, că noi vom trebui póte sĕ bombardăm Berlinul séu Bucurescii (Strigăte: Am fost în rĕsboiul de la 1866! Ne vom face totdéuna datoria! — Legiunea Klapka!?)

Dr. Zakarias mai călăresce în fine pe obicĭnuita afirmare a șoviniștilor, că este greu și costisitor a redacta protocóle publicațiunile și tóte decisiunile în câte trei limbĭ. Face apoi propunerea.

După d-l Zakariás luă cuvêntul Dr. *A. Mureșianu*, a căruia vorbire am publicat'o în numĕrul de erĭ al fóiei nóstre.

D-l *Ion Lengeru* dice, că a venit aicĭ cu intenția cea mai bună, de a discuta în liniște și pace o chestiune atât de importantă. Are de gând sĕ releveze ideile salvatóre, carĭ se respectéză, și se observă în tótă Europa, în tóte țĕrile și se arate cum adresa din Pojun combate acele idei salvatóre, carĭ ne-au rĕmas moștenire din luptele sângeróse ale revoluției celei marĭ francese.

La sfîrșitul secolului XVIII revoluția francesă ne-a hărăzit egalitatea și fraternitatea, din carĭ s'a desvoltat un ideal frumos, idealul *naționalismului*. Au trebuit însĕ și după aceea lupte și conflicte, pentru acest sfânt ideal. Fiiĭ aceleașĭ patrii s'au sculat unul contra celuialalt. A curs sânge.

Liniștindu-se însĕ valurile revoluțiunei de la 1848 și sosind timpurĭ mai calme, au venit înțelepții patriei Deak, Eötvös și alții și au creat *legea naționalităților*, credênd, că aduc un serviciu patriei, când vor arăta în lege starea faptică a țĕrii.

Dér legea dice una și situația este alta. Legea dice, că tóte naționalitățile din acéstă țĕră forméză la olaltă națiunea politică ungară, prin urmare între naționalitățĭ suntem și noi Românii, formând parte din națiunea politică ungară, *între naționalitățĭ sunt și Maghiarii*, formând și ei parte din națiunea politică ungară. (Protestărĭ din partea Maghiarilor.)

Preşedintele: Chem la ordine pe orator, pentru-că a dis că şi Maghiarii sunt naţionalitate.

I. Lengeru: Legea aşa spune, mĕ rog.

Preşedintele: Legea nu spune aşa.

I. Lengeru: Convingerea mea este aşa. Noi am făcut parte în tot cursul istoriei, de când trăim la olaltă cu Maghiarii, am făcut parte din naţiunea politică ungară.

Nu vorbesc de timpurile anteriόre, pentru-că nu vréu sĕ fac disertaţiune istorică. Căci noi am trăit aicĭ mult timp înainte de a se fi stabilit aicĭ Maghiarii, am trăit cu cultura nόstră şi cu organisaţia nόstră. Dér chiar şi mai târdiu am avut organisaţia nόstră românéscă, şi cei ce au făcut studii istorice şi juridice sciu ceea ce va sĕ dică: *„Jus Valachicum“* şi *„Terra Blacorum“*.

Noi în cursul istoriei v'am dat tot ce am avut. Ne-am vĕrsat sângele alăturea cu Maghiarii. Ne-am bătut cu Turcii, ne-am bătut cu toţĭ duşmanii ţĕrii alăturea de ei. Şi décă ne întrebaţĭ: „Unde este istoria vόstră?“ Noi vĕ rĕspundem: ea se cuprinde în istoria vόstră, în istoria naţiunei politice ungare, din care şi noi facem parte. Noi am contribuit la formarea ţĕrii. Inzadar vor veni toţĭ nemeşii şi le vor spune Românilor: Eşiţĭ de aicĭ! Noi le vom rĕspunde: Nu eşim, căcĭ noi suntem de aicĭ. Décă ţi-a plăcut sĕ mergĭ cu mine alăturea, sĕ ne batem cu Turcii şi cu alţĭ duşmanĭ, atuncĭ sĕ-ţĭ placă în timp de pace a-mĭ da, căcĭ eştĭ dator sĕ-mĭ dai, ceea-ce mi-se cuvine. Căcĭ Românul când s'a luptat pentru patrie şĭ-a dis: Eu mĕ lupt şi îl bat pe Turc, dér sĕ sciu, când mĕ întorc acasă, că voiŭ fi primit la vatra familiei mele cu accentele dulcei limbĭ românescĭ.

Intre cei ce au luptat pentru patrie numĕrăm ca coborîtorĭ din poporul nostru, cum a dis şi d-l Mureşianu, pe Meteiu Corvinul şi pe tatăl sĕu Ioan Huniade.

Şi ca sĕ nu vorbesc de rĕsbóiele din trecutul îndepărtat, la carĭ au participat Românii, amintésc numai luptele de la *Solferino*, de la *Custozza*, de la *Königgrätz* ér la ocupaţia Bosniei tot *opinca română* a dus la biruinţă armele patriei.

Dr. Zakariás: Abrudul! Aiudul!

I. *Lengeru:* N'am vrut sĕ le amintesc pe acestea, fiind-că n'am vrut sĕ resuscitez amintirĭ triste. Décă vreţĭ însĕ, da, şi la *Abrud* şi la *Aiud* au luptat Românii vitejesce. Deosebirea a fost, că Românii au ţinut cu regele, pe când d-vόstrĕ aţĭ fost contra lui.

Cum sĕ vină acum cine-va sĕ pretindă, ca pentru un amploiat incapabil, care nu scie, decât unguresce, milióne de ómenĭ sĕ înveţe unguresce?

Ni-se cere sĕ ne jertfim limba. Noi nu putem sĕ ne lăpădăm de ea.

Dér patria nicĭ n'are vr'un interes sĕ fim alt-ceva, decât ceea-ce suntem.

Cu legea naţionalităţilor s'a făcut numai un modest început, dér legea acésta nicĭ-odată n'a fost esecutată!

Vrem sĕ ne facem şcolĭ pe banii noştri! Nu cerem banĭ de la stat, cu tóte că avem dreptul. Dér nu numai nu ne lasă sĕ ne ridicăm şcolĭ pe banii noştri, ci şi pe carĭ le avem înfiinţate, ni-le-au luat la ochĭ.

Incă şi mai tare suntem împedecaţĭ pe terenul *economic*. Sunt moşii de ale statului, carĭ se iau poporului nostru şi se dau unor strĕinĭ, aduşĭ cine scie de unde, coloniştĭ maghiarĭ.

Legea orĭ se şterge, orĭ rĕmâne în piciόre, noi tot rĕmânem ceea-ce suntem, şi pentru limbă Românul se topesce, ne topim şi ne jertfim cu toţii!

Se vorbesce mereu de „patriotism“ şi de „agitaţie“. Nicĭ-odată nu s'a făcut atâta abus de aceste espresiunĭ, ca acuma.

Noi am puté trăi fόrte bine cu Maghiarii, dér este cine-va la mijloc, care ne împedecă. Aceştia sunt: *renegaţii, ştreberii* şi *speculanţii*. (Oratorul care mai înainte a esplicat câte-va frase şi în unguresce începe sĕ esplice ceva şi în limba germană).

Preşedintele: Chem la ordine pe d-l membru, fiind-că după lege nu-ĭ e permis a vorbi aicĭ nemţesce.

D-l *Lengeru* declară, că sprijinesce moţiunea presentată de Dr. Aurel Mureşianu şi apoi continuă a vorbi despre „imperialismul maghiar“, în decursul espunerii însĕ întrebuinţéză citatul nemţesc *„Der magyarische Imperialismus“...*

Preşedintele: Iau cuvêntul oratorului, fiind-că, cu tóte că l'am avertisat, érăşĭ a vorbit nemţesce.

Despre desbaterea ce a urmat după acésta şi despre decursul votării, vom vorbi în alt numĕr.

Rap.

Victoria creştinilor socialĭ in Austria. Dilele trecute s'au făcut alegerile pentru dietele Austriei inferióre şi superióre. Centru-catolic, respective creştinii socialĭ, au repurtat frumósă victorie asupra liberalilor, social-democraţilor şi pangermanilor. Luegeriştii din Austria inferióră nu numai că şi-au menţinut mandatele, ci au mai câştigat cincĭ mandate nouĕ. Succesul acesta este cu atât mai de remarcat, cu cât se scie, că tóte partidele adversare se uniră pentru a da la alegerĭ lovitura de mόrte partidului social-creştin.

Un general despre independenţa Ungariei. Generalul în retragere Gustav *Ratzenhofer* a scris în „Neue Freie Presse“ de Duminecă un articol privitor la proiectele militare. In articolul acesta Ratzenhofer a dis între altele, că independenţa Ungariei e o *fantomă* şi că „Maghiarii vor alerga după fantoma acésta, până când *îşĭ vor pierde şi independenţa posibilă numai în cadrul monarchiei*, care nu e periclitată din partea nimĕnui“...

Cuvintele acestea ale generalului au făcut sânge fόrte rĕu în cercurile kossuthiste maghiare, ér diarul lui Fr. Kossuth publică în nr. de la 29 Oct. un articol pătimaş din péna lui *Hentaller* Lajos, în care étă ce se dice între altele:

...„Ce este pentru noi acea armată cu spiritul ei austriac, cu drapelul ei negru-galben, cu comanda germană, cu erupţiunile ei veninóse contra Maghiarului şi cu „Gott erhalte“? Aceştĭ domnĭ ofiţerĭ superiorĭ sunt ruinătorii unităţii nόstre interne şi ai forţei nόstre materiale, fiind-că sunt lipitorĭ, carĭ sug pensie; ér armata pentru noi este *cu totul streină*, fiind-că între zidurile casarmelor locuesce miliţie de limbă strĕină, de naţionalitate strĕină, care nu respectă tricolorul maghiar, nu înţelege dorinţele poporului maghiar, nu recunósce nicĭ-odată îndreptăţirea poporului maghiar, şi care consideră pe poporul maghiar contribuabil numai ca pe câne de civil... Inaintea celei mai marĭ părţĭ a miliónelor poporului maghiar, Austria este numai o numire geografică, ceva ca fata morgana din Alföld. Cei orientaţĭ, aceia, carĭ vĕd prin sîta militară şi politică, consideră Austria ca pe-un monstru miraculos, ca pe un bălaur cu două capete din poveştĭ, pentru hrănirea căruia Ungaria a adus atâtea jertfe de sânge şi banĭ şi din causa căruia atâţĭ compatrioţĭ au cădut victimă. Vré d-l general Ratzenhofer sĕ scie, că ce este adĭ Austria? Acel ceva, ce se numesce Austria, nu e adĭ nicĭ măcar naţiune, ci o încopciare a diferitelor naţionalităţĭ prin putere militară — la poruncă cesaro şi regéscă. Indată-ce verigile acestui lanţ se vor desface, generalul Ratzenhofer piere de fóme numai decât, fiind-că fantomele dispar şi nu va mai fi cine sĕ-i plătéscă pensia. Nu! Fiind-că provinciile austriace le va anecta Germania, ér Ungaria va fi independentă şi de sine stătătóre“.

Congregaţia comit. Hunedóra,

ţinută în Deva la 24 Oct. 1902 st. n.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.)

— Fine. —

Deputatul cercului Deva, contele Toroczkay Miklos, a fost înaintat în scris o propunere de mare importanţă, relativă la regularea Mureşului. Un membru maghiar a făcut propunerea, ca sĕ se facă abatere de la ordinea dilei şi sĕ se ia în desbatere propunerea amintită.

Este sciut, că mandatul lui Toroczkay s'a atacat şi că tocmai acuma a sosit pe aici un judecător de la Tabla reg. din Clujiŭ, ca sĕ investigeze abusurile de la alegerea din urmă; de aceea cei ce au fost contra lui Toroczkay, au primit cu surîs ironic propunerea lui, ca şi cum ar fi dis: înţelegem, înţelegem... Propunĕtorul şi-a motivat apoi propunerea, punĕnd în prospect marĭ şi multe ilusii...

Tot asemenea s'a făcut cu o altă propunere, a altui deputat, pentru a se înmulţi solgăbirĕii încă cu doi.

S'au primit ambele.

Din acest incident s'a făcut propunerea, ca şi adresele de la Pojun, sĕ se desbată înainte de amédĭ. S'a primit.

Mai întâiŭ s'a luat în desbatere rescriptul relativ la *modificarea legei electorale*. Primul a luat cuvêntul un advocat jidan din Petroşenĭ, Dr. Rosenberg Ignacz, care c'un patos teatral, a arătat cât de nedréptă este legea electorală atât în Ungaria, cât şi în părţile transilvane, şi cum mii şi mii sunt lipsiţĭ de cel mai sfânt drept constituţional; face decĭ propunerea, ca sĕ se înainteze o adresă dietei, pentru a se aduce o lege electorală comună şi pe base mai liberale ca cele de până acuma.

Dr. Aurel *Munteanu* încă e de părere, ca sĕ se facă o altă lege electorală mai dréptă şi mai cinstită, fiind-că este o ruşine şi un scandal, că într'unul şi acelaşĭ stat dis constituţional, sĕ fie,—cum sunt la noi, — două, ba chiar trei legĭ electorale.

Spune, că legile electorale din vigóre, s'au făcut cu intenţiune faţă de Românĭ, — ca sĕ se protégă Sĕcuii şi sĕ se moméscă Saşii, ér Românii sĕ fie scoşĭ din cadrul constituţiei. — E decĭ de părere, ca sĕ se facă representaţiune, pentru lărgirea dreptului electoral.

Viceşpanul *Mara* Lászlo, făcĕnd o faţă seriósă şi smerită, dice că nu e locul în congregaţiune sĕ se facă „politică de ţĕră“ şi sĕ se insceneze discusiunĭ politice de care el tot-déuna s'a ferit şi se va feri. Accentuéză apoi, că după părerea d-sale, nu este nevoie, ca acum sĕ se schimbe legea electorală, deşi el însuşĭ e convins, că ar fi mai salutar, décă drepturile politice s'ar mai lărgi. De altă parte d-sa e convins, că însăşĭ legislaţiunea ţĕrii se ocupă cu ideia schimbării legei electorale şi cu timpul schimbarea se va şi face, decĭ trebue sĕ fim cu încredere şi răbdare, căcĭ treptat tóte vor urma. Se miră, că membrii românĭ ai congregaţiunei la tóte ocasiunile vin cu pretensiunĭ naţionale şi politice, pe când conform legilor esistente aicĭ în Ungaria, ca şi înainte de 1848, esistă o singură naţiune politică, „naţiunea maghiară alcătuitóre şi diriguitóre de stat“, şi orĭ ce alte aspiraţiunĭ naţionale şi politice, nu au îndreptăţire. De aceea, la noi nu se póte vorbi cu drept despre *„naţiunea română“* şi de drepturĭ politice de ale naţionalităţilor. Se provócă la Germania, Francia şi alte state din Europa, şi dice, sĕ i-se arete unde sunt legĭ mai liberale şi libertate mai mare, ca în statul ungar?

Recomandă propunerea comisiunei permanente.

D-l Francisc *Hossu-Longinu*, se miră, cum d-l viceşpan, ca primul funcţionar al municipiului, se face că nu cunósce legile şi nu vré sĕ scie, carĭ sunt drepturile representanţelor municipale, — că ne provócă direct sĕ nu facem aicĭ politică. Apoi atuncĭ pentru-ce ne-aţĭ chemat, şi noi pentru-ce am venit aicĭ? Ca sĕ ascultăm şi sĕ primim referatele, ce ni-le presentaţĭ de-a valma? Ca sĕ luăm şi noi rĕspunderea pentru multe tóte ce le scim şi nu le scim, sĕ vĕ dăm voturile la câte posturĭ devin vacante, şi apoi sĕ ne ducem acasă?

Décă avem datorinţe, trebue sĕ avem şi drepturĭ, căcĭ la din contră, pe ce basă póte cere ţéra de la noi, ca sĕ dăm contribuţiune în banĭ, în sânge, în lucru şi în muncă spirituală?

Legile electorale sunt aşa fel făcute, încât este imposibil, ca sĕ ajungem în parlament. Unde sĕ facem decĭ politică, décă nu aicĭ, de unde se pornesc tóte acţiunile marĭ politice, de unde se merge şi la parlament şi unde ni-se permite cel puţin atâta, ca sĕ putem gremujda din când în când şi noi...

D'apoi că tocmai aceea voim şi noi, ca sĕ se facă o lege electorală, cum trebue sĕ fie, în conformitate cu prestaţiunile nόstre.

Lăsaţĭ sĕ se facă o lege, pe basa căreia sĕ putem întra şi noi în parlamentul ţĕrii, că apoi vom face politică acolo şi — ca deputaţii d-vόstrĕ de acuma, — nu vom mai veni aicĭ sĕ vĕ infestăm şi sĕ vĕ facem politică (ilaritate)...

Şi cum vine d-l viceşpan, ca om constituţional, sĕ facă pe oportunul şi necondiţionat supusul, înfăţişând lucrurile, ca şi cum ar fi oprit sĕ solicităm schimbarea unei legĭ şi ar fi o îndrăsnélă, ca sĕ avem şi noi părerile nόstre?

Mi-se pare, că şi d-vόstrĕ v'aţĭ săturat de falsul constituţionalism, ce domină astădĭ şi înşi-vĕ nu mai sciţĭ ce vreţĭ, — căcĭ altfel nu se póte esplica faptul, că numai dilele trecute dieta din Budapesta n'a putut vota primirea séu neprimirea unui rĕspuns la o interpelare, din causă că n'a fost... „határozat képes“ (ilaritate şi rîsete, că oratorul a scăpat un cuvênt şi unguresce.)

Etă pentru-ce şi noi am dori, ca sĕ se facă o altă adevĕrată şi constituţiunală lege electorală, étă pentru ce facem noi politică aicĭ şi suntem contra propunerei com. permanente.

Cât pentru vederile politice ale d-lui viceşpan, fie liniştit, că pe noi nu ne impórtă.

Drepturile naţiunei române nu se pot nimici numai écă aşa, nicĭ gurile nόstre nu se pot astupa cu una cu două. Póte dice d-l Széll Kálmán în dieta din Budapesta, ce va vré, şi d-ta d-le viceşpan încă poţĭ tot protesta aicĭ cât ţĭ-a plăcé, căcĭ pe noi nu ne veţĭ întimida. Noi suntem Românĭ şi ca Românĭ voim sĕ trăim şi vom trăi în acéstă ţĕră.

Ce ne tot vorbiţĭ atâta de „statul maghiar milenar“ şi de „naţiunea maghiară politică“, ca şi cum n'ar sci tótă lumea, că „naţiunea“, până la anul 1848 o formau familiile fruntaşe, grofii şi baronii — apoi massa nobililor, carĭ nu au fost numai maghiarĭ, — pe când poporul unguresc de la ţĕră a gemut în jugul iobăgiei, mai ca şi ceilalţĭ iobagĭ, dovadă că şi d-Vόstră, în câutecele poporale, chiar aşa vĕ plângeţĭ de jugul feudal, ca şi ceilalţĭ. Apoi décă d-vόstrĕ sunteţĭ mândri, că sunteţĭ Maghiarĭ, — în tocmai ne mândrim şi noi cu românitatea nόstră.

Mai bine aţĭ face şi d-vόstrĕ, décă a-ţĭ pricepe, că ar fi spre binele şi fericirea ţĕrei, décă ne-am înţelege şi am trăi în bună armonie cum trebue sĕ trăéscă aceia pe carĭ sόrtea i-a pus la un loc (aprobărĭ şi din partea Ungurilor).

Dr. Aurel *Vlad*, într'o vorbire avêntată, arată cu cifre luate din listele electorale, uriaşa deosebire între legea electorală din Ungaria (părţile din fostul comitat al Zarandului) şi cea din Transilvania amintind cercul electoral Dobra. Aşa de esemplu, pe când în cercul electoral Baia-de-Criş înainte de a-se şterge restricţiunea pentru neplătirea dării, au fost aprópe 2500 alegătorĭ, mai toţĭ pe basa proprietăţii, — pe atuncĭ în cercul electoral Dobra abia a fost 500 alegĕtorĭ şi şi dintre aceştia, abia 10—15 după darea de pĕmênt. Acum, că s'a şters restricţiunea pentru neplătirea contribuţiunei, la Baia-de-Criş s'a urcat numĕrul alegĕtorilor la 5000, pe când în cercul Dobrei a rĕmăs tot numĕrul de 500.

A mai arătat şi alte părţĭ slabe şi păgubitóre ale legei electorale şi s'a alăturat la propunerea antevorbitorilor.

Bietul jidan Dr. *Rosenberg* vĕdĕnd, că membrii românĭ pe ce motive au atacat propunerea comisiunei permanente, s'a pus acum pe alt teren şi făcĕnd pe Maghiarul, grozavul, a început a declama despre statul naţional maghiar şi edificarea aceluia, dér într'un mod atât de jidovesc, încât şi pe Ungurĭ i-a umflat rîsul, ca şi pe membrii românĭ.

S'a primit propunerea comisiunei, ca rescriptul sĕ se ia simplu la cunoscinţă.

O nouă discuţiune politică s'a încins la al doilea rescript al comit. Pojun, pentru *revisuirea legei de naţionalitate*. Aci d-l Dr. Aurel *Vlad* revócă în memoria congregaţiei, că d-sa şi consoţii d-sale s'au mai declarat odată în causa acésta, care e identică cu rescriptul Sĕcuilor, decĭ declară, că în calitate de membru al partidului naţional român şi acum ţine la principiile pronunţate atuncĭ şi date şi în scris.

Dr. Aurel *Munteanu* persiflând fórte nimerit pe jidovul Dr. Rosenberg, a fost de părere, ca sĕ se céră modificarea numai a §-lui 13 din legea de naționalitățĭ.

S'a primit propunerea comisiunei permanente și ședința s'a rididicat după o óră.

In ședința de după amiadĭ, pe când abia au rĕmas câțĭ-va, s'a pertractat celelalte multe cause, ca la móră. Membrii românĭ Iosif Morariu Fr. Hossu-Longin și Dr. A. Vlad au stat până la fine și au luat parte la desbaterĭ.

Mai remarcabilă a fost causa bisericei din Cugir. In mânia argumentelor aduse, comisiunea permanentă a propus și cu majoritate s'a decis că deși comuna Cugir, în umanitate a votat 22,000 coróne pentru edificarea bisericei gr. cat., și deși nimenĭ n'a făcut recurs totușĭ sĕ nu se aprobe votarea sumei fiind-că se află în comună și alțĭ locuitorĭ de alte confesiunĭ și vor cere și ei, așa-dér sĕ nu sĕ creeze cas de precedență.

In zadar s'a spus, că averea aceea este a foștilor grănițerĭ, câștigată cu sânge și că li s'a dat drept remunerațiune pentru fidelitate către tron și dinastie...

La fine fișpanul a mulțumit membrilor pentru participare și șĭ-a esprimat bucuria, că au decurs tóte în bună ordine.

Corespondentul.

SCIRILE DILEI.

— 18 (31) Octomvrie.

Regele Carol la Rusciuc. Din *Sofia* se telegrafézā, că regele *Carol* al României va sosi la 2 Noemvrie v. în Rusciuc pentru a reîntórce visita principelui bulgar Ferdinand. Pressa oposițională bulgară e ~~supĕrată, că regele Carol nu merge~~ la Sofia.

Ministrul Wlassics în Sibiiu. Lui „Bud. Hirlap" i-se telegrafézā din Sibiiu, că ministrul Wlassics a făcut visite comitelui *Thalmann*, superintendentului săsesc *Muller* și metropolitului *Mețianu*. Inainte de amiadĭ a visitat Seminarul teologic și pedagogic român călăuzit de însu-șĭ metropolitul, apoi gimnasiul de stat și șcóla de fete. Inainte de amiadĭ visitase gimnasiul săsesc. Pretutindenĭ ministrul a pus însu-șĭ întrebărĭ elevilor. Visitațiunea șĭ-a încheiat'o la șcóla de fete a „Asociațiunei" și la pedagogiul ev. săsesc. După amiadĭ a plecat din Sibiiu. La gară s'au presentat metropolitul Mețianu, vicariul Teutsch, fișpanul Thalmann, vice-șpanul Reissenberger și primarul Drotleff.

Din causa aglomerației de materie, urmarea foiletonului a trebuit sĕ o suspendăm până pe sĕptĕmâna viitóre.

O broșură despre Slovacĭ. Sub titlul *„Curentele slave și patria nóstră"* a publicat contele Ioan *Eszterhazy* o broșură, în care se ocupă cu pretinsele tendințe panslaviste, și înșiră mulțime de date pentru a ilustra activitatea bărbaților politicĭ slovacĭ în părțile nordice ale țĕrii, activitate pe care o timbrézā: „muncă de subminare". In cuvêntul de încheiere îșĭ spune părerile asupra mĕsurilor de luat, cu ajutorul cărora s'ar puté preveni „consolidarea uneltirilor panslaviste". El cere anume: 1) Guvernul sĕ controleze mai strict uneltirile ceho-slovace, respective panslaviste, și pedepsirea elementelor nepatriotice. 2) Dieta se enunțe incompatibilitatea morală séu politică a politicianilor naționaliștĭ, 3) Guvernul și societatea sĕ sprijinéscă elementele cinstite și sĕ facă trustul băncilor ungurescĭ din Ungaria nordică pentru a paralisa efectele păgubitóre ale băncilor slovace. — Contele Eszterhazy alérgă după fantome și se luptă cu ele, pentru-ca sĕ stórcă aplausele șovinismului intolerant. Ce au greșit bieții Slovacĭ, pacĭnicĭ și muncitorĭ, de nu-i lasă în pace nobilul conte?

Nouă direcție financiară. Ministrul de finanțe va înființa în anul viitor o nouă direcție financiară în *D.-St.-Mărtin*, care până acuma se ținea de circumscripția financiară a Sighișórei.

Catechet nou. D-l Marcu *Jantea*, absolvent de teologie și filosofie, care fusese câțĭ-va anĭ profesor suplinitor la gimnasiul din Brașov, a fost numit catechet pentru elevii gr. or. de la diferitele institute din Clușiŭ.

Un conte fals. Mare sensație a produs în timpul din urmă afacerea lui *Matuska* László, fost vice-notar la comitatul Liptó. Acest individ a comis o mulțime de escrocherii, înșelăciunĭ și plastrografii. De patru anĭ de dile era în funcțiune administrativă la comitatul Liptó, numit după o recomandație a fișpanului Timișórei adresată fișpanului din Liptó. El se dĕdea de conte, doctor în filosofie și profesor cu esamen de capacitate. Se presupune însĕ, că tóte documentele lui erau falsificate și că nu e nicĭ conte nicĭ doctor, ci un simplu escroc de origine armean, ceea-ce dovedesce și faptul, că sciea bine românesce și bulgăresce, și cunoscea și limba grécă și turcéscă.

O rugare. D-l Ioan Oncescu, notar de cerc în pensiune, strămutându-și domiciliul la Sebeșul-săsesc, ne rógă sĕ publicăm din acest incident următórele rêndurĭ:

In momentul grabnicei nóstre plecărĭ de la Rĕhău la Sebeșul-săsesc, nefiind în stare a puté visita și saluta personal pe tóte rudeniile și pe toțĭ amicii noștri din comună, le dicem pe acéstă cale un rĕmas bun, și le esprimăm profunda nóstră mulțumire pentru tótă stima și încrederea de până acuma, ér onoratului public strĕin îi facem cunoscut, că din 1 Nov. a. c. încolo, locuința nóstră stabilă va fi în orașul Sebeșul săsesc în casele nóstre proprii din strada Siculorum Nr. 53.—Ioan *Oncescu*, notar cercual în pensiune, și *soția*.

Ocna-Sibiiului — stabiliment balnear modern. Băile de sare de la *Ocna-Sibiiului*, carĭ în ceea-ce privesce conținutul săros al apei n'au părechiă în întrégă Europa, vor fi acușĭ ridicate la rang de stabiliment balnear universal. Anume, ministrul de agricultură a destinat 580,000 de coróne pentru arangiarea băilor de la Ocna în stil modern și cu comfortul stabilimentelor balneare de renume; în locul sĕrăcăciosului salon de cură și primitivelor cabine va instala băi de sare, băi de aburĭ, salóne de inhalațiune, cabine, salóne de cură, otelurĭ etc. In acest scop a preliminat deja pentru anul viitor 250.000 de coróne din suma de 580.000.

Teatru german. *„Die Philosophie des Geldes"* dramă de *Ernst Kühlbrandt*, profesor la gimnasiul săsesc din localitate, ce s'a representat Miercurĭ séra ca premieră pe scena teatrului din Brașov, avù un succes fórte frumos. Putem felicita pe d-l *Kühlbrandt* pentru lucrarea acésta de valóre, bine și adênc studiată, ce conține pe lângă frumósele ei idei filosofice și mult spirit, umor și mai vîrtos e bogată în scene gingașe și de efect, carĭ oferă artiștilor teren pentru așĭ desvolta talentul lor. Mai cu sémă rolul naivei conține scene adorabile. — Dintre actorĭ s'a distins cu deosebire d-șóra Lori Weiser ca naivă, ér d-l Mauth șĭ-a câștigat un merit prin escelenta punere în scenă a acestei piese. Teatrul a fost literalmente întesat de public, ér d-l Kühlbrandt de repețite-orĭ aclamat.

Un concert se va da în *Ilia* de către corul bisericei gr. or. din Dobra, Sâmbătă la 1 Noemvrie 1902, cu concursul d-lui Alesandru Șușter din Deva. Concertul se dă din incidentul instalării de protopresbiter a d-lui George Oprea. Venitul concertului e destinat bisericei gr. or. rom. din Ilia.

Din comitatul Sătmariului.

Când publicăm noi câte o corespondență despre abusurile administrației ungurescĭ, ar puté dice cineva, că scriem din punct de vedere românesc și că suntem parțialĭ. De un timp încóce însĕ tocmai din diarele maghiare sunt unele, carĭ desvĕluiesc corupția administrativă și strigă după Kaffka, sĕ vină la fața locului și sĕ măture grajdul lui Augias. In adevĕr o muncă uriașă va trebui sĕ sĕvîrșéscă d-l Kaffka, décă va întreprinde o purificație măcar în comitatele mai deochiate, între carĭ pe lângă comitatul Torontalului, al Maramureșului etc. se numĕră și cel al Sătmariului, căcĭ étă ce scrie „M-g" despre acest comitat:

„Comitatul Sătmariului ne presentă un tablou al abusului de putere. Acésta este o moștenire tristă încă din epoca lui Tisza. Luptele politice din ultimii 30 de anĭ au făcut sĕ créscă acest sistem de abusurĭ, noroiul acestor lupte l'a întărit și hipocrisia l'a închegat.

„Poporul a fost instrumentul puterii, întru subjugarea opiniei publice, în interesul unui guvern, care făcea serviciile unui stat strĕin. Acestui scop au fost subordonate tóte, lucrul principal a fost eserciarea puterii. *Dreptul, dreptatea, interesele publice și interesele statului, averea și sănĕtatea poporului, tóte au fost desconsiderate* față cu interesele și voința stăpânilor de la comitat.

„Fisolgăbirĕul este acela, care crează comunele, compune consiliile comunale, alege, ba putem dice, că numesc pe primarii comunalĭ, pe notariĭ și mediciĭ de cerc, carĭ sunt stăpânii absoluțĭ ai publicului de la sate. Fiind astfel în posesiunea acestei puterĭ, nu este de cât un joc copilăresc a alege între 290 membri în congregațiune 150 de notarĭ, primarĭ și funcționarĭ de ai comitatului, carĭ vin și votézā la poruncă, — pentru-că, décă nu se supun, vor fi dațĭ afară din slujbe. Congregația astfel alcătuită alege apoi pe vice-șpan și întregul corp al funcționarilor.

„Ișĭ póte închipui orĭ cine ce fel de control póte sĕ fie în asemenea împrejurărĭ. Notarii, primarii, funcționarii, a căror cualificație o determină serviciile lor de agențĭ electoralĭ, și carĭ recurg la forțărĭ clandestine din porunca șefului lor, cam în ce chip îșĭ îndeplinesc datoriile.

„Cu venirea lui *Szell* la guvern am credut că a sosit epoca dreptului, a legii și a dreptății. Ne-am înșelat."

După ce autorul articolului aduce mai multe esemple de nedreptățĭ și abusurĭ, espune următorul cas caracteristic:

„In Decemvrie 1901 s'au făcut alegerile administrative în comitatul Sătmariului. Stefan *Komoroczy*, care servise ca solgăbirĕu 16 anĭ, n'a fost pus în candidație, cu tóte că era unul din cei mai capabilĭ funcționarĭ, n'a avut nicĭ-odată cercetare disciplinară și se distinsese și pe terenul juridic literar.

„Care a fost causa acestei înlăturărĭ?

„Szell Kálman șĭ-a trimis pe amicul sĕu Dr. Bamberger candidat de deputat în cercul *Șomcutei marĭ*. Lupta electorală între acest candidat oficial și între liberalul Dr. Pap József a fost crâncenă. Din partea oficială se luptau cu banĭ și cu terorisărĭ. Vice-șpanul Nagy Laszló a umblat din sat în sat, agitând în favorul lui Bamberger. Agentul lui Bamberger, jupânul Braun, a trimis vorbă solgăbirĕului Komoroczy din Baia-mare, în care cerc erau câte-va comune aparținĕtóre cercului electoral al Șomcutei, cum-că a doua di îi va face visita. Venind a doua di, i a spus, că el este fac-totul candidatului oficial, care la rêndul sĕu este amic intim al ministrului președinte. I-a cerut sprijinul și *i-a oferit ca arvună 100—200 fl.* observând, că suma acésta nu este decât un avans, ér remunerația i-se va da după alegerĭ. Doi martorĭ, carĭ erau în odaia laterală, au audit tótă conversația, ér Komoroczy l'a escortat pe jupânul la judecătorie. Étă de ce a cădut Bamberger și de ce... *Komoroczy* n'a fost pus în candidație!"

Frumos tablou administrativ!

O carte maghiară confiscată.

Am amintit deja despre cartea advocatului Dr. Kalmar (Kohn?) din Zenta, pe care procurorul a confiscat'o pe motiv, că conține pasage, în carĭ se insultă familia domnitóre. Acuma suntem în posiția de a da, după foile ungurescĭ, câte-va specimene din numita carte. Étă ce dice dr. Kalmar despre stégul casei domnitóre:

„Cuvêntul „schwarzgelb" este gravat pentru vecie în dicționarul urei națiunei... Nu e de vină Maghiarul, dér adevĕrul este, că unde fâlfâie acest drapel negru-galben: acolo se înalță din inimă o furie mută spre ceriŭ. Acéstă furie mută a formulat'o de mult poporul-maghiar într'o romanță poetică întitulată: *„Cântecul de la Șiria"*, care dice:

Din turn atêrnă o sdranță galbenă-négră
Poporul cu gura căscată alérgă,
Se întrébă: Ei, frate, ce mai e nou?
Kossuth nu-i, libertate nu-i, sună ca un echou.

„Cum sĕ nu uréscă așa-dér poporul stégul negru-galben, când acesta a fost prima dovadă a cucerirei, când după acest drapel s'a vĕdut întâiŭ că Ungaria e subjugată și că a ajuns în ghiarele fĕrălor, că Ungurul a isprăvit'o, stăpân e Muscalul Neamțul și în sfîrșit — spândurătórea.

Și sĕ nu spună nimenĭ că acest simbol nu trăesce, că nu e de cât un drapel inofensiv familiar. Abstrăgênd de la aceea că colórea negru-galben nu e colórea dinastiei Habsburg, ci este colórea austriacă, care simbolisézā imperiul austriac unitar: regele maghiar sĕ nu întrebuințeze un așa drapel, pe care după urările entusiaste adresate persónei unse a regelui maghiar — imediat îl urmézā blestemele!

„Sĕ trăiéscă regele — afurisit sĕ fie drapelul! Ore ce nevoe are regele și ce nevoie au Maghiarii de acest contrast?

„De ce trebue sĕ se închine simbolul glorios al statului maghiar independent în fața drapelului călcat în pulbere la 1849?...

„Francisc Iosif ca membru al familiei Habsburg și ca împĕrat austriac póte sĕ aibă, precum și are, colorile sale familiare, dér pe teritoriul Ungariei Francisc Iosif — după dreptul public — nu póte sĕ fie alt-ceva, de cât representantul suprem și personificarea statului maghiar și fiind că drapelul maghiar în același timp este și drapelul inarticulat în lege al regelui maghiar: de ce întrebuințézā totușĭ regele maghiar drapelul imperiului austriac pe teritoriul Ungariei?

„Pe urma regelui apare în Ungaria pretutindenĭ drapelul negru-galben, ilegal după dreptul public, ér națiunea nu vede și nu simte alt-ceva din asta, de cât că regele se identifică în mod simbolic cu trecutul, cu imperiul austriac unitar!"

Și așa mai departe....

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 31 Octomvrie. Scirea despre visita Maj. Sale Regelui Carol la Rusciuc (Bulgaria) se confirmă. Din acest incident se va face și o escursiune pe câmpul de bătaie de la Plevna.

Rusciuc 31 Octomvrie. Ministrul president Danev, ministrul de resboiŭ Paprikov și agentul diplomatic bulgar din Petersburg Stancev au sosit erĭ aicĭ, ca sĕ stabiléscă programul primirei regelui Carol la 12 Noemvrie n. In onórea regelui Carol se va da o mare revistă militară și un banchet.

Moscva, 31 Octomvrie. Presidentul și unul dintre membrii Societății de binefacere slave, au plecat spre Sinaia, ca sĕ înmâneze regelui Carol diploma de membru de onóre al societății.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 30 Octomvrie 1902.

Europa: Oblath, Kaszab, Breitner, Huchthauser, Besensky, Faragó, Klein, Kalt, Budapesta; Rohitschek, Weltz, Bucurescĭ.

Bucurescĭ: Fodor, Kramer, Viena; Grossmann, C. Sereda, Deutsch, Borosnyó, Feles, Haimann, Budapesta.

Grand: Roth, Ploiescĭ; Benedikti, Sinaia.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Octomvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 30
Renta de corône ung. 4%	97 55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	90.10
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	97.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	201—
Bonurĭ rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premiĭ	199.90
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	100.80
Renta de argint austr.	120.45
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de aur austr.	91.15
Losurĭ din 1860.	150 30
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.58
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	710.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	672.—
Napoleondorĭ	19 06½
Mărcĭ imperiale germane	116.82½
London vista	239.05
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corône	95.20
Note italiene	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 31 Octomvrie n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2 54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	— —
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102.—

Sz. 11897—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a „Furnica“ tak.-pénztár rv.-társaság végrehajtatónak Isaila Petru Frosina végrehajtást szenvedő elleni 88 kor. fil. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén fekvő, a fogarasi 443 sz. tljkvben A † 1779/2 hrsz. ingatlanból Isailla Frosina szl. Lini jutalékára 720 koronában, a fogarasi 458 sz. tljkvben 1828, 1829 hrsz, Cinkán Nicolae és neje Ursika Galina nevén álló ingatlanra 480 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi November hó 20-ik** napján **délelőtt 9 órakor** a fogarasi tlkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott sz.bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi szeptember hó 24-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság.

Schupiter,
kir. albiró.

730.1—1